

DLHODOBÝ MODEL RASTU SR – TRH PRÁCE

Miroslava Dolinajcová

Fakulta hospodárskej informatiky

Katedra operačného výskumu a ekonometrie

TEORETICKÉ VÝCHODISKÁ MODELU NEOKLASICKÁ TEÓRIA RASTU

- Jedným z hlavných impulzov, ktorý viedol k rozpracovaniu neoklasických teórií rastu boli nedoriešené problémy v neokeynesovských modeloch. Za tieto nedoriešené problémy môžeme považovať problém nestálosti rovnovážnej miery rastu a protirečenie so zaručenou a prirodzenou mierou rastu.
- Neoklasická teória vychádza resp. je založená na podmienkach rastúcej trhovej ekonomiky, ktoré boli sformulované Nicholasom Kaldorom

TEORETICKÉ VÝCHODISKÁ MODELU NEOKLASICKÁ TEÓRIA RASTU

- Za východisko neoklasických teórií rastu možno považovať produkčnú funkciu. V počiatkoch bola produkčná funkcia rozpracovaná na základe hraničnej produktivity, ktorá sa využívala najprv na mikroekonomickej úrovni ako súčasť teórie firmy.

DLHODOBÝ MODEL RASTU

BLOK - TRH PRÁCE

Tri samostatné sektory a to:

- ponuka práce,
- dopyt po práci,
- mzdy a nezamestnanosť.

BLOK - TRH PRÁCE

PONUKA PRÁCE

- Ponuka práce teda predstavuje (zamestnaný + nezamestnaný) čo môžeme vyjadriť takto:

$$LS_t = QLS_t LF_t$$

- Kde LF_t je celková ponuka práce a LE_t zamestnanosť. QLS_t predstavuje konštantu, ktorá vyjadruje podiel počtu samozamestnaných LSS_t z celkovej ponuky práce.

BLOK - TRH PRÁCE

PONUKA PRÁCE

- Vývoj pracovnej sily bude závislý na budúcej miere aktivity a populačnom vývoji.

$$LF_t = PRM_t POPM_t + PRF_t POPF_t$$

- Kde PRM_t je miera aktivity mužov a PRF_t je miera aktivity žien a $POPM_t$ je populácia mužov a $POPF_t$ reprezentuje populáciu žien

BLOK - TRH PRÁCE

DOPYT PO PRÁCI

- Dopyt po práci LD_t predstavuje počet zamestnaných na plný úväzok. Tento dopyt po práci LD_t^* , je odvodený z podmienky prvého rádu pre optimalizačnú úlohu minimalizácie nákladov v nasledovnom tvare:

$$\log(LD_t^*) = \log(1 - ALPHA) - \log(W_t) + \log(Y_t)$$

BLOK - TRH PRÁCE

DOPYT PO PRÁCI

- Dopyt po práci rastie spolu s rastom výstupu a klesá rastom miezd. V modely vystupuje parameter čiastočného prispôsobovania *ALD*, ktorý predpokladá proces prispôsobovania sa zamestnaných, tento parameter vyjadruje rýchlosť prispôsobovania sa a pohybuje sa v intervale

BLOK - TRH PRÁCE

MZDY A NEZAMESTNANOSŤ

- Vyjadrenie mzdy ako rovnice je založené na predpoklade, že ak máme určenú spodnú hranicu mzdy pracovníka, tak potom čím je užší trh práce tak jeho reálna mzda je vyššia

$$\log\left(\frac{wn_t}{p_t}\right) = \mu \log b_t + (1 - \mu) \log prod_t - \gamma_1 U_t$$

- wn_t je nominálna mzda, p_t je cenová úroveň, b_t je minimálnu mzda, za ktorú je pracovník ochotný pracovať, $prod_t$ je produktivita práce a μ je parameter, ktorý spĺňa podmienku $0 \leq \mu \leq 1$.

BLOK - TRH PRÁCE

MZDY A NEZAMESTNANOSŤ

- Rovnovážna miera nezamestnanosti je v modeli vyjadrená prostredníctvom nasledovného vzťahu:

$$u^* = \left(\frac{1}{\mu\lambda} \right) [\mu\alpha + \mu\lambda z_t]$$

- z_t vyjadruje faktory ako napr. cena energií, daň z miezd platené zamestnávateľom, úroková miera, t. j. faktory ktoré znižujú úroveň reálnej mzdy. Ak $\mu\lambda < 1$, potom čím je z_t vyššie tým je vyššia prirodzená miera nezamestnanosti.

